

© 2019 Tornio

OPPILASKULJETUSOPAS

Sivistyslautakunta hyväksynyt xx.xx.xxxx

SISÄLTÖ

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Lainsäädäntö	3
2.1 Oppilaan koulupaikan määräytyminen, Perusopetuslaki 6 §	3
2.2. Koulumatkat, Perusopetuslaki 32 §	4
2.3. Muiden lakien ja asetusten turvallisuusmääräyksiä	5
3. Liikenneturvallisuus	5
4. Yleiset periaatteet (koulukuljetuksen käytännön järjestelyt)	6
4.1. Kuljetusten organisointi	7
4.2. Oikeus kuljetukseen	7
4.3. Maksuton koulukuljetus muuhun kuin ensisijaiseen kouluun ilman hakemusta	8
4.4. Maksuton koulukuljetus hakemuksella	8
5. Koulukuljetusmuodot	8
6. Koulukuljetukset erityistilanteissa	10
6.1 Koulukuljetus tapaturmatilanteissa	11
7. Vakuutukset	11
8. Kuljetusten muistilista	12
8.1. Huoltajalle tiedoksi	12
8.2. Oppilaalle tiedoksi	12
8.3. Koululle/päiväkodille tiedoksi	13
8.4 Toisen asteen koulutus	13

1. Johdanto

Tässä oppaassa esitellään Tornion kaupungin kuljetuksia koskevia periaatteita ja käytäntöjä. Oppaan avulla lasten huoltajat saavat tietoa Tornion kaupungin koulukuljetusetuudesta ja periaatteista, joilla maksuton koulukuljetus Tornion kaupungissa myönnetään ja järjestetään. Kuljetusoppilaiden huoltajat voivat itse järjestää koulumatkat toisin, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä. Tällöin he vastaavat syntyvistä kustannuksista itse.

Monissa eri yhteyksissä on todettu, että koululaisten yleiskunto on heikentynyt liikkumisen vähenemisen myötä. Oppilaan jalan tai pyöräilemällä kulkema koulumatka tulisikin nähdä lapsen oikeutena, joka edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monia sairauksia. Samalla lapsi oppii liikkumaan itsenäisesti kotiympäristössään ja luottamaan omiin kykyihinsä.

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä sekä huolehtimaan lapsen asianmukaisista varusteista. Huoltajien tulee tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa ja näin tukea lapsen turvallista liikkumista liikenteessä sekä koulumatkoilla että vapaa-aikana. Huoltajan velvollisuus on selvittää oppilaan koulukuljetus ennen koulun alkamista. Kuljetustiedot löytyvät Wilmasta tai soittamalla koulun toimistosihteerille. Kuljetuksia pyritään muuttamaan mahdollisimman vähän verraten aikaisempien lukukausien kuljetuksiin, mutta pienet muutokset ovat mahdollisia, etenkin silloin kun oppilas siirtyy pelkästään talvikuljetuksen piiriin (4-6 lk) tai yläkouluun.

Päätös koulukuljetusoikeudesta ilmoitetaan Wilmassa. Wilman kautta voi myös tarkistaa lapsen koulukuljetustiedot. Polku Wilmaan kuljetusten tarkistamiseksi; kirjaudu Wilmaan selaimen kautta, valitse yläpalkista välilehti tulosteet, valitse koulukuljetus. Näin aukeaa oppilaan koulukuljetuksesta kertova sivu, kellon ajat ovat koulun aloitus ja päättymisaikoja. Tulosteen alareunasta huoltaja löytää tarvittavat yhteystiedot kuljettajille. Huoltajan on hyvä varmistaa suoraan kuljettajalta haku paikka ja aika. Kuljetuksissa käytetään turvallisiksi katsottuja koontipaikkoja, joihin oppilaiden tulee kävellä, käveltävää matkaa kutsutaan omavastuuksi. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta.

Oppilaan koulumatkan omavastuu. Esiopetuksen ja perusopetuksen oppilaiden itsenäisesti kuljettavat matkat on määritelty iän mukaisesti, yhdensuuntainen omavastuu matka koontipaikalle ovat pisimmillään.

0–2 luokan oppilaalle 1,5 km.

3–6 luokan oppilaalle 2 km.

7–9 luokan oppilaalle 2,5 km.

2. Lainsäädäntö

Oppilaan koulupaikasta ja koulukuljetuksista ovat määräykset perusopetuslaissa. Lisäksi Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksissä on erinäisiä määräyksiä koskien koulukuljetuksia.

2.1 Oppilaan koulupaikan määräytyminen, Perusopetuslaki 6 §

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

2.2. Koulumatkat, Perusopetuslaki 32 §

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on

vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus, jota ei kuitenkaan ole saatavissa, jos oppilaalle on suunniteltu ja järjestetty koulukuljetus opetuksejärjestäjän toimesta.

Torniossa noudatetaan pääosin perusopetuksen mukaista kuljetuslakia. Poikkeuksina ovat talvikuljetus ja 0–3 luokkalaisten matkaraja kolme kilometriä. Myös esiopetuksen oppilaiden koulukuljetus noudattaa perusopetuksen oppilaiden koulukuljetusohjeita sisältäen itsenäisesti kuljettavan matkan omavastuun (ks.yllä omavastuu).

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Koulukuljetus järjestetään vain oppilaan väestörekisterin mukaisesta kotiosoitteesta. Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

2.3. Muiden lakien ja asetusten turvallisuusmääräyksiä

Liikenne – ja viestintäministeriön asetus koulu – ja päivähoitokuljetusten kuormauksesta ja turvallisuusjärjestelyistä (553/2006) on tullut voimaan vuonna 2006. Asetus koskee koulun säännölliseen toimintaan kuuluvia matkoja, jotka ovat kunnan tai vastaavan tahon järjestämää tilausliikennettä. Koululaisten käyttämä normaali reittiliikenne ei kuulu asetusten soveltamisalaan. Myös koulumatkoilla ja koulukuljetuksissa on tärkeä muistaa, että kaikkien tienkäyttäjien on otettava huomioon yleinen tieliikennettä koskeva lainsäädäntö.

Turvavyötä on tieliikennelain mukaan käytettävä kaikkien istuessaan sellaisella paikalla mihin se on asennettu. Oppilaista kuljettavan kouluauton (tilausliikenne, taksi, pienoislinja-autot) kuljettajan on myös käytettävä turvavyötä.

3. Liikenneturvallisuus

Jokainen liikenteessä kulkeva vaikuttaa itse omalla käyttäytymisellään liikenneturvallisuuteen: Liikennekasvatuksella on suuri merkitys siihen, että lapset oppivat liikkumaan liikenteessä turvallisesti. Liikennekasvatus tulee huomioida kotona ja koulussa, mutta myös koululaisia kuljettavilla autonkuljettajilla on tärkeä rooli kasvatettaessa lapsia vastuullisiksi liikenteessä.

Koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi koulujen tulee kiinnittää huomiota liikennekasvatuksen toteutumiseen opetussuunnitelman mukaisesti myös käytännössä sekä toteuttaa koulukohtaisia turvallisuuteen liittyviä kampanjoita ja teemapäiviä yhteistyössä eri viranomaisten, mm. poliisin kanssa. Koulujen tulee käydä Tornion Liikennekasvatussuunnitelman (2014) mukaisesti läpi eri vuosiluokille tarkoitetut sisällöt.

Huoltajat ovat vastuussa siitä, että erityisesti esikoulun ja koulunsa aloittaville lapsille opetetaan hyvin koulumatkareitti, linja-autoon/taksiin nouseminen ja siitä poistuminen, aikataulujen käyttö ja yleensä liikenteessä liikkuminen. Huoltajalla on mahdollisuus olla saattajana ensimmäisillä linja-auto matkoilla.

Huoltajien, jotka itse kuljettavat lapsensa kouluun, tulee muistaa jättää lapsensa koulun osoittamiin jätö – ja noutopisteisiin. Esikoululaisia kuljettavien huoltajien ja kuljettajien tulee aina luovuttaa lapsi varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Huoltajat eivät saa omilla autoillaan vaarantaa, eikä vaikeuttaa linja-autojen ja taksien liikennöintiä koulun alueella eikä pysäköidä autoja takseille ja linja-autoille varatuille paikoille.

4. Yleiset periaatteet (koulukuljetuksen käytännön järjestelyt)

4.1. Kuljetusten organisointi

Koulukuljetusten organisoinnista vastaa kouluvirasto yhdessä koulujen kanssa. Päätösvalta koulukuljetusten myöntämiseen erityistilanteissa ja harkinnanvaraisissa tilanteissa sekä saattokorvausten maksamiseen määritellään koulukuljetusoppaassa.

4.2. Oikeus kuljetukseen

Oppilaalle osoitetaan koulupaikka vain yhden osoitteen perusteella (väestörekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka).

Tornion kaupunki järjestää esikoulun ja perusopetuksen oppilaille oppilaskuljetuksen lähikouluun, mikäli koulumatkan yhdensuuntainen pituus ylittää 3,0 km (esiopetus-3 lk.) tai 5,0 km (4–9 lk.).

Talvikuljetus 4–6 luokan oppilaille, joiden koulumatka on yli 3,0 km. Talvikuljetus alkaa viikolla 43 ja kestää viikon 14 loppuun.

Erytiskoululle ja –ryhmille kuljetus järjestetään tapauskohtaisesti.

Mikäli oppilas hakee muuhun kuin hänelle osoitettuun lähikouluun kuljetusta ei järjestetä.

Koulumatka mitataan kotikiinteistön rajalta koulun kiinteistön rajalle lyhintä käyttökelpoista kulkureittiä pitkin kevyen liikenteen väylät huomioiden. Koulumatkan mittaus tapahtuu Tornion kaupungin käytössä olevalla Viasmart massamittaus - karttaohjelmalla. Mikäli kiinteistöllä on useita ”sisääntuloportteja”, käytetään mittauksissa lyhintä reittiä.

Lain mukaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka odotuksineen kestää enintään kolme tuntia.

Useimmiten oppilaan tulee vähintään kävellä pysäkille tai muuhun turvalliseen koontipaikkaan ja iltapäivällä vastaava matka kotiin. Pisin mahdollinen

omavastuumatka on 2,5 km, jonka oppilaan tulee tarvittaessa varautua kulkemaan omin neuvoin. Kävelen käytetyn ajan mittaamiseen käytetään Kuntaliiton suosittamaa ohjetta. (ks. omavastuumatkataulukko)

Koulutakseille pyritään muodostamaan ennalta määrätyt reitit, eikä oppilaita välttämättä haeta kotipiiriltä, vaan oppilaat tulevat turvalliseen koontipaikkaan kuljetusreitillä varteen. Lisäksi on mahdollista, että oppilaat siirretään koulutaksilla turvalliseen koontipaikkaan, josta koulumatka jatkuu toisella autolla. Opetuksen järjestäjä määrittelee koontipaikan yhdessä liikennöitsijän kanssa. Eri koulujen koulukuljetukset pyritään reitittämään yhteen, joten koulukuljetusetuun oikeutetun oppilaan kävelymatka pysäkillä tai koontipaikkaan voi vaihdella tapauskohtaisesti. Tornio kaupunki ei vastaa erillisistä kuljetuksista keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla.

Kaupunki ei järjestä kuljetuksia täydentävään varhaiskasvatukseen. Esikoululaisen huoltajat vastaavat siitä, että esikoululainen saatetaan noutopaikkaan ja häntä ollaan vastassa, kun lapsi saapuu esiopetuksesta. Esiopetuksen alussa (elo/syyskuu) lapset otetaan vastaan esiopetusyksiköissä aamulla ja saatetaan kuljetukseen iltapäivällä.

4.3. Maksuton koulukuljetus muuhun kuin ensisijaiseen kouluun ilman hakemusta

- 1–6. luokan musiikkiluokan oppilaille, kun matka ylittää 3. km (1–3.luokat) ja 5.km (4–6 luokat)

4.4. Maksuton koulukuljetus hakemuksella

Jos koulumatkan pituus on alle 3 tai 5. kilometriä eikä Koululiitumenetelmä -ohjelmalla arvioitu riskiluku ylity, huoltajalla on mahdollisuus hakea maksutonta koulukuljetusta esiopetukseen ja perusopetuksen 1–9. luokan oppilaalle, kun koulumatka, oppilaan ikä tai muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle asiantuntijalausannon perusteella liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Asiantuntijalausunto on aina liitettävä mukaan hakemukseen (lääkäriin, psykologin tai toimintaterapeutin). Lausunnossa tulee todeta yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle. Hakemuksessa tulee ilmetä ajanjakso, jona kuljetus on välttämätön oppilaalle.

Kaikista harkinnanvaraisista koulukuljetuksista päättää sivistystoimenjohtaja. Harkinnanvarainen koulukuljetus voidaan myöntää toistaiseksi tai lukuvuodeksi kerrallaan. Kuljetus voidaan järjestää myös osalle aikaa vuotta (talvikuljetus).

5. Koulukuljetusmuodot

Koulukuljetus järjestetään aina ensisijaisesti kokonaan tai osittain julkista olemassa olevaa avointa joukkoliikennettä hyödyntäen, mikäli sellainen on tarjolla ja se soveltuu koulun aikatauluihin. Oppilaan valmius käyttää avointa joukkoliikennettä selvitetään tarvittaessa erikseen. Avoimessa joukkoliikenteessä oppilas käyttää aina korttia. Kortti annetaan lukuvuodeksi kerrallaan lukuvuoden alussa ja oppilaan tulee säilyttää korttia huolellisesti. Korttia voi käyttää vain kodin ja koulun välisellä matkalla kouluun tultaessa ja kotiin mentäessä. Mikäli oppilas jää koulukuljetuksesta kesken matkan esim. kaupungin keskustaan, hän ei voi enää käyttää korttia matkan loppuosuudella. Korttien väärinkäytöstä oppilas on korvausvelvollinen ja oppilasta voidaan lisäksi rangaista kortin väärinkäytöstä. Kortin katoamisen johdosta oppilaan tulee itse hankkia omalla kustannuksellaan uusi kortti tilalle, samoin mikäli korttia ei ole säilytetty asianmukaisesti.

Toissijaisena kuljetusmuotona on kouluviraston ostama tilausliikenne taksi – tai joukkoliikenneluvalla. Nämä kuljetukset toteutetaan takseilla, pikkubusseilla sekä linja-autoilla. Reitit on suunniteltu yleensä koulualueittain ja samalla reitillä voi olla useiden koulujen oppilaita. **Tilausliikenteessä kulkevien oppilaiden oppilasluettelo on oltava aina mukana kuljettajalla.** Koulut toimittavat liikennöitsijöille luettelot aina lukuvuoden alkaessa sekä jaksojen ja talvikuljetuksen alkaessa.

Oppilas saattaa joutua käyttämään molempia kuljetusmuotoja (sekä linja – että tilausliikennettä). Aikatauluista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai iltapäivällä. Linjaliikenteessä oppilaan/hoitajan on otettava selvää linja-auton aikatauluista esim. Matkahuollon verkkosivuilta ja oppilaan on oltava ajoissa linja-autopysäkillä. Haja-asutusalueella linja-auto voi ottaa oppilaan kyytiin/jättää kyydistä myös muussa turvallisessa paikassa kuin linja-autopysäkillä, mikäli pysäkillä on kohtuuton matka. Asia on kuitenkin sovittava liikennöitsijän kanssa. Tilausliikenteessä oppilaan tulee olla hyvissä ajoin (vähintään 5 min. ennen sovittua aikaa) pysäkillä/sovitussa noutopisteessä. Koulukuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu vähintään 15 minuutin kuluessa sovitusta ajasta.

Mikäli kuljetus myöhästyy tätä enemmän aamulla, voi oppilas palata kotiin ja ottaa yhteyttä hoitajiin, liikennöitsijään tai kouluun. Jos oppilas myöhästyy koulukuljetuksesta omasta syystä, hänelle ei järjestetä erilliskuljetusta ja kuljetus jää

oppilaan huoltajan vastuulle. Oppilas voi käyttää myöhästyessään seuraavaa koulukuljetusta, jolloin hänen ei tarvitse olla poissa koko päivää.

Jos oppilaan huoltaja on hakenut muuta kuin kaupungin osoittamaa lähikoulua ja saanut koulupaikan, huoltaja vastaa tällöin aina itse kuljetuksen järjestämisestä ja kustannuksista.

Esiopetuksessa olevan oppilaan huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kustannuksista, mikäli huoltaja valitsee esiopetuspaikaksi muun kuin kaupungin järjestämän esiopetuspaikan.

6. Koulukuljetukset erityistilanteissa

Joissakin erityistapauksissa kaupunki saattaa osoittaa oppilaalle muun kuin lähikoulun, jolloin kaupunki on vastuussa myös kuljetuksen järjestämisestä ja kustannuksista.

Seuraavissa tapauksissa huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ja kustannuksista.

- Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden alueelle, jossa lähikoulu vaihtuu ja hän on saanut luvan jatkaa entisessä koulussa.
- Jos oppilas osallistuu iltapäiväkerhotoimintaan koulupäivän jälkeen
- Samoin aamupäiväkerhotoiminnan suhteen
- Teiden turvallisuus sekä tarvittaessa eri vuodenaikojen olosuhteet tieolosuhteissa huomioidaan kuljetusten järjestelyissä.
- Kun koulumatkan pituus ei edellytä koulukuljetusta, voi oppilaan huoltaja hakea koulukuljetusta koulumatkan vaikeuden, vaarallisuuden tai oppilaan terveydellisen tilanteen perusteella.
- Koulumatkojen vaikeudessa, vaarallisuudessa ja rasittavuudessa huomioidaan aina oppilaan ikä ja tarvittaessa myös terveydellinen tilanne.
- Koulumatkan turvallisuuden arvioinnissa käytetään Koululiitu-menetelmän riskilukuja, mikäli mahdollista sekä tarvittaessa pyydetään lisälausuntoja tien ylläpitäjältä ja poliisiviranomaiselta.
- Koulumatkan rasittavuuden määrittelyn yhteydessä huoltajan on toimitettava riittävät lääkärintodistukset tai psykologin lausunnot koulukuljetuksen myöntämisen perusteiksi.
- Huoltajan hakiessa em. perustein koulukuljetusta, hänen tulee täyttää koulukuljetushakemus ja toimittaa se liitteineen kouluvirastoon.

- Koulussa, muussa opetuksen järjestämispaikassa, koulumatkalla tai muualla sattuneen tapaturman aiheuttamasta kuljetustarpeesta vastaa kaupunki. Näissä noudatetaan samoja periaatteita kuin muissakin koulukuljetuksissa ja ne pyritään yhdistämään aina muihin koulukuljetuksiin, erilliskuljetuksia ei pääsääntöisesti järjestetä.
- Huoltajan on toimitettava tapaturman vuoksi todetusta kuljetustarpeesta koululle lääkärintodistus, jossa ilmenee kuljetustarve. Tapaturman johdosta järjestettävästä kuljetuksesta ei tehdä erillistä päätöstä.
- Kouluvirasto järjestää kuljetuksen em. periaatteiden mukaisesti ja ilmoittaa tarpeesta liikennöitsijälle.
- Huoltajien pitää varautua tarvittaessa kuljettamaan oppilasta aluksi, ennen kuin kuljetus ehditään järjestämään.
- Hammashoitoon liittyvät kuljetukset eivät ole koulun järjestämisvastuulla.
- Työelämään tutustumisjakson (TET) aikana luokilla 7–10 koulukuljetukset järjestetään linjaliikenteellä tai olemassa olevilla kuljetuksilla, erillistä tilauskuljetusta ei järjestetä. Oppilas on oikeutettu kuljetukseen, mikäli matka TET-työpaikalle ylittää 5. kilometriä. Koulukuljetusta ei järjestetä eikä kustanneta, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla.
- Kesken koulupäivän sattuneissa sairaustapauksissa kuljetuksen kotiin järjestää tarvittaessa huoltaja. Erillistä kuljetusta ei järjestetä kuin erityistilanteessa ja oppilaan tulee pääsääntöisesti jäädä koululle loppupäivän ajaksi esim. lepotilaan (valvonta), jos huoltaja ei pysty hakemaan oppilasta koulusta.
- Force Major -tilanteissa (esim. kova pakkanen, hiekoittamaton liukas tie ...) kaupunki ei järjestä erillisiä kuljetuksia. Oppilaalla on näissä tilanteissa perusteltu syy olla myös poissa koulusta, mutta huoltaja päättää kouluun lähtemisestä ja vastaa tällöin kuljetuksesta. Liikennöitsijä ilmoittaa Force Major -tilanteesta kouluvirastoon, jotta asiasta voidaan myös tiedottaa asianosaisia.

6.1 Koulukuljetus tapaturmatilanteissa

Tapaturman tai pitkäaikaisen sairauden sattuessa oppilaalle on mahdollista hakea määräaikaista kuljetusta. Oppilaalle voidaan koulutapaturmatilanteissa järjestää määräaikainen koulukuljetus väestörekisterin mukaisesta kotiosoitteesta.

Koulutapaturman ollessa kyseessä kuljetus voidaan järjestää, vaikka oppilas ei kävisi hänelle osoitettua lähikoulua. Koulutapaturmakuljetus järjestetään myös vieraskuntalaiselle oppilaalle. Mahdollinen vapautus liikunnasta ei muuta oppilaan aamu- tai iltapäiväkuljetusaikoja. Koulu järjestää vapautuksen ajaksi muuta ohjelmaa.

7. Vakuutukset

Tornion kaupunki on vakuuttanut tapaturman varalta kaikki esioppilaat ja oppilaat kouluissa työpäivän aikana sekä koulumatkalla. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa. Vakuutuksen piiriin kuuluvat myös koulun työsuunnitelman mukaiset opinto – ja retkimatkat. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Vakuutus koskee vain välitöntä koulumatkaa välillä koti-koulu-koti. Mikäli oppilas on esim. poikennut koulumatkalla tai jäänyt kesken koulumatkan kaupungin keskusta, vakuutus ei ole enää sen jälkeen voimassa sen päivän osalta.

Koulukuljetuksissa tapahtuvissa liikennevahingoissa ensisijaisesti korvaus kuitenkin suoritetaan liikennöitsijän lakisääteisen liikennevakuutuksen kautta. Koulukuljetuksissa tapahtuvissa ilkivaltatapauksissa liikennöitsijä ja oppilas/huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kaupunki ei ole velvollinen korvaamaan oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja. Koulu pyrkii auttamaan ilkivaltatapausten selvittämisestä.

8. Kuljetusten muistilista

8.1. Huoltajalle tiedoksi

- ilmoita aina lapsen sairaustapauksesta liikennöitsijälle, ettei reittiä ajeta turhaan. Toistuvasti turhaan ajettu reitin osa lopetetaan.
- ilmoita kuljetustarpeiden muutoksista ajoissa
- huoltajalla ei ole oikeutta tilata normaalista poikkeavia kuljetuksia
- huolehdi, että lapsi on ajoissa odotuspaikalla
- neuvo lasta käyttäytymään asiallisesti niin odotuspaikalla kuin kuljetuksessa
- opasta lasta käyttämään heijastinta
- korosta huolellisuutta bussikortin käytön ja säilyttämisen suhteen. Oppilas/huoltaja maksaa kadotetun tai rikutun kortin
- kuljettajalta voi kysyä
- liikuntavarusteita voi kuljettaa koulukuljetuksessa

8.2. Oppilaalle tiedoksi

- Saavu odotuspaikalle ajoissa (5 min. ennen sovittua aikaa) Odota kuljetusta 20 min. yli sovitun ajan. Mikäli kuljetus ei tule mene kotiin ja soita huoltajalle tai kouluun.
- Odota sovitulla paikalla
- Älä ryntää. Etene rauhallisesti autoon.
- Muista hyvät tavat
- Muista käyttää turvavyötä, jos sellainen on istumapaikalle asennettu.
- Muista turvallisuus autosta poistuessasi. Käytä heijastinta pimeään aikaan.
- Muista pitää kuljetuskortti aina mukana
- Säilytä kuljetuskorttia suojakotelossa, jottei se vioitu.

8.3. Koululle/päiväkodille tiedoksi

- Muista päivittää kuljetustiedot Primukseen ja lähetä tieto virastoon
- Ilmoita poikkeustapauksista vähintään viikkoa ennen liikennöitsijälle
- Muista liikennekasvatus osana koulutyötä
- Muista kerätä oppilaille luovutetut bussikortit aina kevätlukukauden tai talvikuljetuksen loputtua pois.

8.4 Toisen asteen koulutus

Tornion kaupunki ei järjestä koulukuljetuksia toisen asteen koulutuksen opiskelijoille. Toisen asteen opiskelijan on mahdollista saada tietyin edellytyksin koulumatkatukea Kelalta. Tämä koskee myös tilanteita, joissa oppilas tarvitsee kuljetusta loukkaantumisen takia.